

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

תוכן

- א. סתם נזירות ל' יום.....1
- ב. גילה או שגילהו לסמים סותר ל' יום.....2
- ג. נזיר שגילה בין בזוג בין בתער או שסיפסף כל שהוא חייב.....2
- ד. נזיר שגילהו לסמים ושיירו בו כדי לכופ ראשו לעיקרו אינו סותר.....3
- ה. אין לי אלא תער תלש מירט סיפסף כל שהוא מנין ת"ל קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו 3
- ו. קאים עליה בעשה ול"ת.....4
- ז. לתגלחת האחרונה שיהיה בתער.....5

דף לט.

א. סתם נזירות ל' יום

סתם נזירות¹ שלשים יום, כיצד מי שאמר הריני נזיר, אין פחות משלשים יום, ואפילו אמר הריני נזיר נזירות גדולה עד מאד הרבה הרי זה נזיר שלשים יום, שהרי לא פירש זמן.

פירש זמן פחות משלשים כגון שאמר הריני נזיר יום אחד או עשרה ימים או עשרים יום הרי זה נזיר שלשים יום, שאין נזירות פחותה משלשים יום², ודבר זה הלכה מפי הקבלה³.

¹ רמב"ם הלכות נזירות פרק ג הלכה א ב

² וא"כ הוי כנזירות להצאין שאסור בכל. עיין אור שמח שם ולכאורה מאי שנא מהאומר הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה דאינו נזיר משום דהוי נדר ופתחו עמו וגם כאן פתחו עמו שהרי אין רצונו להיות נזיר ל' יום. וצ"ל דלא דמי, דבשלמא במן הגרוגרות אינו רוצה בנזירות כלל, אבל הכא הרי רוצה בנזירות אלא שרצונו בנזירות יום אחד הוה מתנה על מה שכתוב בתורה שהתורה אמרה דאין נזירות פחות מל' יום ודבריו בטילים ובע"כ הוי נזיר שלשים יום נגד רצונו. ערוך השולחן העתיד הלכות נזירות סימן ח סעיף ג

³ וס"ל דהוה הלכה למשה מסיני וקרא אסמכתא בעלמא. ובירושלמי יש עוד דרשות דילפינן ימים ימים מיפת תואר דכתיב: ירח ימים, ומעד מלאת הימים, וזהו גם בש"ם דילן דחדש פעמים מלא פעמים חסר. ובספרי פרשה ברכה על פסוק דויתמו ימי בכי אבל משה אומר: ומניין לימי נזירות שלשים יום, נאמר כאן ימי ונאמר להלן ימי מה ימי האומר כאן שלשים וכו', וכל אלו אסמכתות הן להרמב"ם. ערוך השולחן העתיד שם סעיף ב

הלכות הדף היומי

מסכת נוזר

וכבר התבאר בדף ב. בפתיחה למסכת ששערות ראשו של הנזיר נחשבים כגידול פרע, רק אחרי שגדלו שלשים יום⁴. ולכן סתם נזירות שלשים יום⁵.

ב. גילח או שגילחוהו לסטים סותר ל' יום

להלן דף מד. יבואר בעזה"ת שהנזיר⁶ ששתה יין ואכל היוצא מן הגפן אפילו ימים רבים, אינו סותר מימי נזירותו אפילו יום אחד, וכן אם גלח מיעוט שער ראשו בין בשוגג בין במזיד יבואר להלן דף מ. שאינו סותר מימי נזירותו אפילו יום אחד.

נתגלח רוב ראשו בין בתער, בין כעין תער, בין בזדון בין בשגגה, אפילו גלחוהו לסטים באונס⁷, הרי זה סותר שלשים יום עד שיהיה לו פרע, ואח"כ מתחיל למנות. וי"א⁸ שימי הבתירה עולים במנין הנזירות.

ג. נזיר שגילח בין בזוג בין בתער או שסיפספ כל שהוא חייב

נזיר שגלח⁹ שיערה אחת¹⁰ לוקה, בין בתער בין בזוג כלומר מספריים¹¹ ולהלן דף מ. יבואר שהוא שקצצה מעיקרה כעין תער, וכן אם תלשה בידו לוקה,

⁴ ספרי שם, נזיר ו ע"ב, סנהדרין כב ע"ב, ירושלמי נזיר פ"ו ה"ג, רמב"ם ביאת מקדש פ"א הי"א בכהן. ונחלקו במקור דין זה, כנמרא בבלי (נזיר ו ע"ב) נאמר שר' יאשיה למדו ממ"ש "קדש יהיה גדל פרע", שאין גידול פרע פחות ממנין "יהיה", ע"פ התוס' שם ד"ה שומע, ונע"י שיירי קרבן לירושלמי נזיר (פ"א ה"ג ד"ה כמה) שר"ל שמי שלמד מ"גדל פרע" אינו דורש "יהיה", ובפ"המ"ש להרמב"ם (נזיר פ"א) כתב שדרשה זו אינא אלא סימן וסמך, ועיקר הדבר הוא מקבלה, וכ"כ בפ"י הרא"ש (שם ה ע"א). ובירושלמי (נזיר פ"א ה"ג) אמרו ש"גדל פרע" משמעו כדרך שבני אדם מגדלים פרע, והוא שלשים יום. עי"ש בקרבן העדה שם, ועי"ש בשיירי קרבן.

⁵ ספרי שם, ור' יאשיה בברייתא נזיר ו ע"ב, וירושלמי נזיר פ"א ה"ג. ובפירוש המשניות לרמב"ם (נזיר מב ע"א) שסובר להיפך שסתם נזירות שלשים יום נלמד מדרשות אחרות [ע"י נזיר שם דרשת ר' יונתן ובירושלמי שם כמה דרשות אחרות] ומכאן לומדים שגידול פרע הוא שלשים יום. וז"ל הרמב"ם שם בפ"המ"ש: "ולאחר שנתבאר אצלנו שסתם נזירות שלשים יום הרי השער שיהיה לו שלשים יום נקרא פרע". וכך משמע בגמ' במו"ק יט ע"ב וסנהדרין כב ע"ב, ורמב"ם ביאת מקדש פ"א הי"א.

⁶ רמב"ם שם פרק ו הלכה א

⁷ ולהלן עמוד ב יבואר שיעור השערה שנחשב כמגולח

⁸ תוספות ופירוש הרא"ש ועיין לקומי הלכות יד: דהכי ס"ל רובא דרבוואתא

⁹ רמב"ם שם פרק ה הלכה יא

¹⁰ והלכה למשה מסיני שלוקה גם בשערה אחרת אע"ג שבשאר מקומות שערה אחת לאו כלום היא וכמבואר בתוס' נזיר דף מ ע"ב (ערוה"ש שם סי' טו סעי' ג)

¹¹ ובזה המור גילוח בנזיר מאיסור גילוח פאת הראש והזקן דהתם בעינן השחתה ולהכי אין חייב אלא על תער ולא על מספריים כעין תער משא"כ הכא בנזיר חייב אפילו על תלישת שיער מעיקרו כיון שלא נאמר בו לשון השחתה אלא תער לא יעבור ומרבינן כל מיני מעבירים ועוד דבנזיר מבואר עיקר המצוה גדל פרע שער ראשו שהמצוה שיניחנה לגדול וכל שעושה מעשה ומבטל הגידול עובר על לאו (ערוה"ש שם סעי' א ב)

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

אחד המגלה ואחד המתגלה שנאמר (במדבר ו פסוק ה) תער לא יעבר על ראשו, ואם הניח ממנו כדי לכוף ראשה לעיקרה אינו לוקה שאין זה בעין תער.

י"א¹² שאינו חייב אלא אם כן קצצה ומשחיתה¹³ מעיקרא בעין תער¹⁴. וי"א¹⁵ שכל שקצצה ולא הניח כדי לכוף ראשה לעיקרה לוקה.

י"א¹⁶ שאם תלש מקצת השיער עד שלא נשאר לכוף ראשו לעיקרו. חייב.

דף לט:

ד. נוזר שגילחוהו לסטים ושיירו בו כדי לכוף ראשו לעיקרו אינו סותר

נתגלה רוב ראשו בין בתער, בין בעין תער, בין בזדון בין בשגגה, אפילו גלחוהו לסטים באונס, הרי זה סותר שלשים יום עד שיהיה לו פרע, ואח"כ מתחיל למנות. וזהו רק כשלא נשאר מן השערות כדי לכוף ראשו לעיקרו. אך אם נשתיר לכוף ראשו לעיקרו אינו סותר.

ה. אין לי אלא תער תלש מירט סיפסוף כל שהוא מנין ת"ל קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו

כבר התבאר לעיל שנוזר שגלח¹⁷ שיערה אחת¹⁸ לוקה, בין בתער בין בזון כלומר מספריים¹⁹ וכן אם תלשה בידו לוקה.

¹² תוס' נוזר מ ע"א ד"ה ובתער

¹³ עיין לקוטי הלכות שם

¹⁴ ועיין בערוה"ש שם סעי' ט שכן הוא נמי דעת הרמב"ם שלכאורה סותר עצמו דבהתחלה כתב קצצה מעיקרא ואח"כ כתב כדי לכוף אלא ע"כ צ"ל שבתחילה כתב שיעור שלוקה עליו דהיינו שקצצה מעיקרא בעין תער ובסוף אתי למימר שאם הניח כדי לכוף ראשה וכו' אפילו עשה אין בזה כיון שנשאר כשיעור זה אבל אם לא קצץ מעיקרו אבל גם לא השאיר כדי לכוף אע"ג שאינו לוקה מ"מ עבר על העשה דומיא דסם המבואר בה"ב לחם משנה בדעת הרמב"ם שם

¹⁵ הכי איתא במפרש במשנה או שסיפסוף כל שהוא – שתלש קצת בראש השיער. ועיין זבח תודה שנסאר בצ"ע בדיון זה שהרי אינו בעין תער

¹⁷ רמב"ם שם פרק ה הלכה יא

¹⁸ והלכה למשה מסיני שלוקה גם בשערה אחת אע"ג שבשאר מקומות שיערה אחת לאו כלום היא וכמבואר בתוס' נוזר דף מ ע"ב (ערוה"ש שם סי' טו סעי' ג)

¹⁹ ובזה חמור גילוח בנוזר מאיסור גילוח פאת הראש והזקן דהתם בעינן השחתה ולהכי אין חייב אלא על תער ולא על מספריים בעין תער משא"כ הכא בנוזר חייב אפילו על תלישת שיער מעיקרו כיון שלא נאמר בו לשון

הלכות הדרף היומי

מסכת נוזר

י"א²⁰ שאם אינו כעין תער בין שעקרה ממקום גידולה בין שהניח בה יותר מן הראוי אין כאן לאו אלא עשה.

ו. קאים עליה בעשה ול"ת

להלן דף מ. יבואר בעזה"ת שממה שנאמר בפרשת נשא (במדבר ו פסוק ה) פֶּלַי יְמֵי נְדָר נְזָרו תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ וְגו' גִּדְל פְּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ לְמִדְנו שְׁמֵלְבַד הַלְאוּ שִׁישׁ בְּגִילוּחַ נִתְחַיֵּב בְּזֶה הַנְּזִיר בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה לְגִדְל אֶת שְׁעֵרוֹת רֵאשׁוֹ כֹּל יְמֵי הַיּוֹתוֹ נְזִיר²¹. וּנְמִנִית בֵּין הַמִּצְוֹת²².

מצות גידול פרע בנזיר היא מהיום הראשון למנין הנזירות, ולכן נזיר שנזר נזירות מרובה וגילה באמצע נזירותו, [שדינו שסותר שלשים יום²³], ונשארו לו מכאן ועד סוף הנזירות שלשים יום ויותר, סותר את השלשים יום עד שיהיה לו שיער פרע, ורק אחר כך הוא מתחיל למנות²⁴.

השחתה אלא תער לא יעבור ומרבין כל מיני מעבירים ועוד דבנזיר מבואר עיקר המצוה גדל פרע שער ראשו שהמצוה שיניחה לגדול וכל שעושה מעשה ומבטל הגידול עובר על לאו (ערוה"ש שם סעי' א ב)

²⁰ עיין כסף משנה שם כתב שהרמב"ם פסק כרבי יאשיה וכו' ע"כ וקשה דא"כ למה לא הזכיר רבינו מירט וספסוף כדברי רבי יאשיה ותו דרבינו כתב והוא שקצצה מעיקרה כעין תער ואילו רבי יאשיה נראה דלא ס"ל הכי דהרי חייב מירט ופירש"י שעקרו לגמרי ממקום גידולו וודאי דאין זה כעין תער לכך נראה לומר עם הברייתא האחרת דמיייתי התם וכתבו התוס' ד"ה תנו רבנן דתלש דרבי יאשיה היינו שלא כעין תער ולכך אינו עובר אלא בעשה אבל בקוצץ מעיקרן לגמרי כעין תער איכא לאו ככל המעבירין דתני בברייתא דלא פליגי אהדדי וכו' ע"כ. הרי שהתוס' ז"ל שמו מגמת פניהם לתרוץ דברי רבי יאשיה דלא ליפלוג אהך סתם ברייתא. מעתה רבינו הן הכי נמי דפסק כרבי יאשיה וכדברי מרן ז"ל ממ"ש דכיון שהקדים דבעינן כעין תער מעתה הדבר פשוט במ"ש וכן אם תלשה בידו היינו כעין תער שהקדים ז"ל דהיינו תלשה סמוך לבשר והיינו מתניתין דנזיר שספסוף כל שהוא חייב וכמ"ש רבינו בפירוש המשנה שם ומינה שאם אינו כעין תער דהיינו בין שעקרה ממקום גידולה בין שהניח בה יותר מן הראוי אין כאן לאו אלא עשה והיינו מ"ש אח"ז ואם הניח ממנו כדי לכוף ראשה לעיקרה אינו לוקה כלומר דאין בה אלא עשה ודייקי דברי מרן ז"ל שלא ציין שום דבר עמ"ש רבינו ואם הניח ממנו וכו' מפני שהבין הדברים ע"פ האמור ועוד יתבאר לקמן בע"ה. מעשה רקח שם

²¹ רמב"ם נזירות פ"א ה"א ע"פ נוזר לט ע"ב.

²² סהמ"צ לרמב"ם עשה צב, סמ"ג עשין קכו, החינוך מצוה שעד.

²³ עי' משנה נוזר לט ע"א.

²⁴ שאותם שלשים יום אינם עולים לו מן המנין – רמב"ם נזירות פ"ו ה"א וה"ב. ויש חולקים תוס' לט ע"א (ד"ה סתם) שסובר שהנזיר שנזר נזירות מרובה, ונשארו לו עוד שלשים יום לתשלום הנזירות, אינו סותר כלום, שלדעתו נזיר סותר רק כדי שיהיה לו גידול שער בשביל גילוח כשישלים את נזירותו. ועיין להם משנה שם.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסנת נזיר

י"א שאפילו נזיר שקצץ מקצתה של שיערה אחת, ולא עקר את כולה, עבר על עשה זה המחייב את הנזיר לגדל פרע את שיער ראשו²⁵, אף שלא עבר בכך על לאו²⁶. וי"א שאם נשאר מהשיערה כדי לכוף ראשה לעיקרה²⁷ לא עבר הנזיר אף על העשה²⁸.

י"א שנזיר שהשיר את שעריו ע"י שהעביר על ראשו סם, עבר על עשה זה המחייב את הנזיר לגדל פרע את שיער ראשו²⁹. אף שלא עבר בכך על לאו³⁰. וי"א שהנזיר לא עבר אף על העשה³¹.

ז. לתגלחת האחרונה שיהיה בתער

אף על פי³² שאין התגלחת מעכב עליו, מצוה לגלח אפילו לאחר זמן מרובה, ונזיר שגלח בלא תער או שגלח ושייר שתי שערות לא עשה כלום, ולא קיים מצות גלוח, בין נזיר טהור בין נזיר טמא.

²⁵ תוס' לט ע"ב ד"ה ת"ר.

²⁶ אף שנחלקו הרמב"ם והתוס' כמה הוא השיעור של קציצת השיערה לעבירת הלאו, מ"מ בכה"ג כו"ע מודים שלא עבר.

²⁷ שזהו שיעור הרמב"ם להלאו.

²⁸ משל"מ נזירות פ"ה הי"א ממשמעות לשון הרמב"ם שם והי"ב. ועיין במנחת חינוך מצוה שענ.

²⁹ ספרי זוטא פרשת נשא, הובא מילקוט שמעוני שם רמז תשי, סהמ"צ להרמב"ם עשה צב בשם מכילתא, ור"ל ספרי זוטא הנ"ל, ועיין הערת ר"ח הלר שם בסהמ"צ שהוציא לאור, רמב"ם נזירות פ"ה הי"ב. ועיין תוס' לט ע"ב ד"ה ת"ר ופי' הרא"ש שם.

³⁰ ראה לעיל.

³¹ פי' הרא"ש נזיר סא ע"א, עי"ש שנזיר טהור מותר להעביר בסם, ועיין מנחת חינוך מצוה שענ שהביאו מהשטמ"ק והוכיח שאף על העשה לא עבר. ועיין בפי' הרא"ש שם ובמנחת חינוך דמיירי בסם שאינו חוזר ומצמיח אח"כ.

³² רמב"ם שם פרק ח הלכה ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>